

BASISCURSUS STAGEMANAGEMENT

Een festival kan niet zonder stagemanagers. Zij zorgen ervoor dat artiesten op tijd op het podium staan en dat de drummer na afloop van de show niet met de stokken van een andere band naar huis gaat. Ze ontvangen artiesten met open armen, maar spreken hen ook streng toe als ze te lang door blijven gaan met soundchecken. Zelfs al organiseer je een piepklein festival in één club waar vier bands spelen, dan nog heb je een stagemanager nodig die ervoor zorgt dat alles soepel loopt. Wil je die taak zelf op je nemen? Ook geen probleem, lees deze basiscursus stagemanagement en je weet wat je moet doen.

Handige termen

Backdrop: Banner die op het podium achter de band hangt. De grootste discussie die hierover kan ontstaan, is of de festival-backdrop moet blijven hangen, of dat de band er eentje met hun eigen logo mag gebruiken.

Backline: De instrumenten waar de band op speelt. Sinds Brexit wordt het bijvoorbeeld voor muzikanten steeds lastiger om met hun backline te reizen, dus moet die worden ingehuurd door het festival.

Buy-out: Geld dat de band krijgt voor grofweg twee dingen: een hotel, of eten. Mocht je als festival geen cateringmogelijkheid hebben, dan geef je de band soms een buy-out.

Change-over: Het publiek ziet het als een pauze in het blokkenschema, festivals gebruiken die tijd om de apparatuur van de ene act van het podium te krijgen en de andere erop.

Curfew: Tijd waarop de band moet stoppen met spelen, bijvoorbeeld omdat het festival maar een vergunning voor livemuziek heeft tot 23.00 uur.

FOH-mixer: De front of house-mixer is de mengtafel die zorgt voor het geluid in de zaal, of op het veld. De bijbehorende technicus is dus verantwoordelijk hoe goed de band klinkt voor het publiek.

Hospitality rider: De eet- en drankwensen van artiesten.

IEM, of in-ear-monitor: Ook wel simpelweg in-ears genoemd. Hetzelfde als een wedge (zie verderop), maar dan in oordopformaat.

Line-check: Een ultrakorte soundcheck waarbij de geluidsman voornamelijk controleert of alles op de mengtafel binnenkomt en de volumes niet te veel afwijken van de vorige band.

Monitor-mixer: De mengtafel die zorgt voor het geluid op het podium. Als een bandlid opzij kijkt en wanhopig naar boven wijst, moet de technicus duidelijk draaien aan de knoppen van de monitor-mixer.

Pre-productie: Ook wel "de advancing" genoemd. Al weken voor het festival probeert een producent duidelijk te krijgen wat een band precies nodig heeft en andersom laat deze persoon hen bijvoorbeeld weten hoe laat ze worden verwacht, of er een hotel wordt geregeld en hoelang ze mogen spelen. In theorie neemt de pre-productie bijna al het werk uit handen van de stagemanager, in de praktijk blijken bands amper naar al die handige informatie te kijken; ze horen op de dag zelf wel wat de bedoeling is.

Rental: Geen huurauto, maar de liefkozende term voor ingehuurde backline.

Risers: Het publiek wil de drummer ook kunnen zien, dus vaak staat een drumstel op een riser: een losse verhoging. Op grote festivals waar flink veel ruimte is, wordt er gewerkt met verrijdbare risers. Backstage kan een band alvast opbouwen en zodra het tijd is voor de change-over, hoeft de riser alleen maar het podium op te worden gereden.

Stagehands: Als er bands met heel veel spullen komen, regel je een paar potige stagehands, zodat jij je handen vrij hebt en de artiesten geen hernia oplopen.

Technische rider: Een overzicht van alle dingen die een band op het podium nodig heeft om te kunnen spelen.

Tourmanager: De contactpersoon van een artiest tijdens tours. Er zijn gelukkig heel veel uitzonderingen, maar de klassieke tourmanager heeft veel meer eisen dan de band zelf. Die vindt bijvoorbeeld dat de artiesten absoluut niet zonder IJslands bronwater het podium op kunnen, terwijl de bandleden zelf helemaal tevreden zijn met een flesje Spa Blauw.

Wedges: Speakers specifiek voor bands, zodat ze zelf kunnen horen wat ze spelen. Ligger vooraan het podium en worden ook vaak door artiesten gebruikt om op te gaan staan en tegen het publiek te schreeuwen dat iedereen mee moet zingen.

door: LOTD – MET DANK AAN MAR MELCHERS ♥ JIM LUIJTEN ♥ TOM VAN BERGEN

Vorbereiding

Een goede voorbereiding is alles. Bedenk wat er allemaal kan gebeuren en of je op alle mogelijke vragen een antwoord hebt: Weet je waar de band moet parkeren? Is alle gevraagde apparatuur aanwezig? Heeft elke band een eigen kleedkamer? Is het eten geregeld? Weet je hoeveel drankbonnen iedereen krijgt en waar je die vandaan moet halen? Moet je na de show zorgen dat een band in het hotel komt, of regelen ze dat zelf? Krijgen bands uitbetaald na hun optreden? Bands willen heel vaak hun setlist printen, kun je bij een printer, of moet je wat velletjes papier en dikke stiften in je tas stoppen? Loop in je hoofd alles door, zodat je niet voor verrassingen komt te staan.

Het is ook handig om de namen van de tourmanagers uit je hoofd leren, zodat je mensen niet met "hé" hoeft aan te spreken. Als je het echt goed wilt aanpakken, luister dan ook naar de muziek van elke band, zodat je ook een beetje kunt inschatten wat voor publiek er in de zaal zal staan.

Binnenkomst artiesten

Als artiesten binnenkomen, heet je ze van harte welkom. Zorg dat je meteen één aanspreekpunt hebt - meestal de tourmanager - die met jou communiceert, zodat je niet steeds per bandlid opnieuw dezelfde vragen hoeft te beantwoorden. Neem direct de planning van de avond door en vertel bijvoorbeeld hoe laat er kan worden gegeten, of wanneer het podium leeg moet zijn voor de volgende band. Als het goed is, hebben ze al die informatie ook keurig op papier gekregen van iemand die de pre-productie heeft gedaan, maar het kan helemaal geen kwaad alles nog een keer door te nemen, zodat in elk geval de tourmanager precies weet wat er van iedereen wordt verwacht.

Als je een festival doet in een kleine zaal met meerdere bands, regel dan dat elke band een eigen hoekje heeft om dingen neer te zetten. Het is namelijk de bedoeling dat iedereen weer met z'n eigen spullen naar huis gaat, zodat je niet nog weken bezig bent met regelen dat de keyboard-standaard weer bij de rechtmatige eigenaar terecht komt. Let er kortom op dat niet alles op een hoop wordt gegooid en geef iedereen een afgebakende plek.

Tijdens het festival

In de regel kunnen bands tijdens een festival slechts een line-check doen en krijgt alleen de eerste band wat meer tijd om te soundchecken. Ze komen vroeg aan, nog voor de bezoekers er zijn en bovendien moet het geluid hoe dan ook worden gecheckt, dus dat mogen zij doen. Sommige artiesten hebben er een handje van om oneindig lang alles te blijven controleren. Zeker als het festival aan het begin van de tour van een band zit, kan het allemaal nog wat minder soepel lopen. Maar ja, op een gegeven moment moeten de deuren wel open, zodat het publiek naar binnen kan. Wees daarom altijd duidelijk over hoeveel tijd er nog is en tetter gerust door alles heen dat ze nog een half uurtje hebben. Check ook regelmatig bij de technici hoelang zij denken dat het nog gaat duren, die kunnen vaak goed inschatten wat er nog moet gebeuren. Let wel op, zeuren werkt averechts. Als er door een technisch probleem tijdnoed ontstaat, loop dan niet in

de weg en ga op zoek naar een andere oplossing. Desnoods ga je naar buiten en vertel je de bezoekers die voor de deur staan dat het tien minuten langer gaat duren.

Bij festivals heb je vaak korte change-overs; bands moeten snel hun spullen van het podium halen, zodat de volgende er op kan. Ook hiervoor geldt: maak een plan. Elk bandlid dat heeft gespeeld moet weten hoe er wordt afgebouwd en de volgende band moet al helemaal startklaar staan om het podium op te gaan. Een change-over kan natuurlijk best snel als bands allemaal dezelfde backline gebruiken, maar het is niet onmogelijk om in een kwartier een drumstel van het podium te krijgen en dat van de nieuwe band op te bouwen. Als je het maar goed plant en iedereen weet wat 'ie moet doen.

Na de show

Als een band klaar is met spelen, sta je paraat met handdoeken, extra water en een vriendelijk woord. Of een streng woord als er sneller moet worden afgebouwd. Het is niet heel gebruikelijk, maar soms is er bij een festival ruimte om een toegift te doen. Jij moet bepalen of dat kan en aan jou ook de taak om de band tegen te houden als er absoluut geen tijd is om nog een nummer te spelen.

Als ze echt klaar zijn, ga je afronden. Het gebeurt steeds minder, maar soms willen bands nog cash worden uitbetaald. Dubbelcheck of je alle gevraagde documenten en handtekeningen hebt voor je het geld overhandigt. Ook als je geen betaling moet doen, is het slim om te controleren of je alle benodigde informatie hebt. Sommige festivals willen de setlist hebben bijvoorbeeld, of misschien ontbreekt er nog een paspoortkopie. Als de band eenmaal is vertrokken, wordt het lastig om nog dingen gedaan te krijgen, dus laat ze niet gaan voor jouw administratie compleet is.

Vraag om het gezellig af te ronden nog even of ze weten waar hun hotel is en wijs ze erop dat het nooit slim is om spullen 's nachts in de bandbus achter te laten, zeker niet als ze in een buurt zitten waar vaak auto's worden opengebroken. Als ze nog lang niet klaar zijn om te gaan slapen, worden wat tips van uitgaansgelegenheden in de buurt heel erg gewaardeerd. Als ze daarna tevreden de deur uitlopen, zit jouw taak erop!

Valkuilen en veel gestelde vragen

Waarschijnlijk is de vraag die het meest aan stagemanagers wordt gesteld: "Is er nog meer drank?".

Bij meerdere bands doe je er verstandig aan om de regel te hanteren dat er alleen bandleiden in de buurt van de gratis drank mogen komen. Vrienden en aanhang blijven in de zaal, anders gaat het bier wel heel snel op. Het is altijd slim om de eventueel gevraagde flessen sterke drank pas na de show te geven, want het is verre van handig als de bandleiden al compleet lam zijn nog voor ze het podium op moeten. Berucht zijn ook de bands die het bier van de anderen opdrinken, dus hou goed in de gaten dat elke band wat krijgt. En bij gastvrijheid hoort ook dat je de drank aanvult als het op is. Tenminste, zolang het in het redelijke blijft.

Er zijn sowieso grenzen. Natuurlijk, je moet artiesten zo goed mogelijk helpen, maar vaak ervoor dat je niet ineens wordt ingezet als algemeen hulpje dat de stad in wordt gestuurd om boodschappen te halen die niks met het concert te maken hebben. Weeg altijd af of iets in het belang van de avond is. Hebben ze echt schone sokken nodig om de beste show ooit te spelen, of proberen ze je gewoon voor hun karretje te spannen?

Niet alleen artiesten kunnen moeilijk doen, je kunt ook met ander personeel te maken krijgen dat er weinig zin in heeft. Neem de verantwoordelijkheid om alle neuzen dezelfde kant op te krijgen. Dat vraagt soms wat extra inlevingsvermogen; je moet proberen te bedenken waarom mensen niet meewerken en hoe je dat om kunt keren. Uiteindelijk gaat het allemaal om communicatie, mensen zijn een stuk welwillender als ze snappen waarom je iets van hen vraagt.

Laatste tips

Het werk is geen hogere wiskunde en met een beetje logisch nadenken, kom je een heel eind. Je leert het vooral door het veel te doen. Bedenk wel dat het echt werk is. Je bent er niet als fan, ook al ben je ineens de stagemanager van je lievelingsband. Wil je serieus genomen worden, dan begin je dus niet met het maken van selfies met de zangeres. Maak ook geen opnames tijdens de soundcheck. Dat is mischien leuk voor je Insta-stories, maar je moet respect hebben voor de privacy van een band en ze hebben het volste recht om tijdens de soundcheck wat aan te klungelen, zonder dat dat meteen online staat.

Wat je ook doet, zorg dat je altijd "aan" staat. Je hebt geen tijd om de hele show op je gemak te bekijken, of om met vrienden te hangen die er toevallig ook zijn. Je moet constant in de gaten houden wat er om je heen gebeurt. De meeste artiesten zijn heel meegaand, maar mocht er een uitzonderlijk vervelend exemplaar tussen zitten, moet je niet bang zijn om meteen in te grijpen als dat nodig is. Bedenk in zo'n geval dat je daarna nooit meer met die persoon hoeft te werken. Als het echt etterbakjes zijn, is de kans namelijk klein dat ze ooit nog ergens worden teruggevraagd. En als dat toch wel gebeurt, ben je tegen die tijd ervaren genoeg om ervoor te zorgen dat een collega-stagemanager die band overneemt. 📺

